



Uniwersytet  
Wrocławski

Wydział Filologiczny  
Instytut Filologii Romańskiej

**Informator**  
**o egzaminie licencjackim**  
**i seminariach licencjackich**

Filologia francuska

Rok akademicki 2021/2022

## SPIS TREŚCI

<b>I. Zasady organizacji egzaminu licencjackiego .....</b>	<b>3</b>
1. Warunki przystąpienia do egzaminu .....	3
2. Forma egzaminu .....	3
3. Wybór zakresu tematycznego .....	3
4. Skład komisji licencjackiej .....	3
5. Przebieg egzaminu licencjackiego .....	3
6. Kryteria oceny egzaminu licencjackiego .....	3
<b>II. Zasady organizacji seminariów oraz redagowania prac licencjackich .....</b>	<b>5</b>
1. Sposób i terminy zapisów na seminaria .....	5
2. Prace licencjackie .....	5
<b>III. Seminaria proponowane w roku akademickim 2021/2022 .....</b>	<b>6</b>
1. Seminarium przekładoznawcze .....	6
2. Seminarium terminologiczne .....	7
3. Seminarium językoznawcze .....	9
4. Seminarium literaturoznawcze .....	11
<b>IV. Zakresy tematyczne proponowane w roku akademickim 2021/2022 .....</b>	<b>13</b>
1. Przekładoznawstwo .....	13
1.1. Zakres: „Traduction comme forme de médiation interculturelle” .....	13
2. Językoznawstwo .....	15
2.1. Zakres: „La flexion nominale en ancien français” .....	15
2.2. Zakres: „Modèles de communication” .....	15
2.3. Zakres: „Nom propre : morphologie, syntaxe, sémantique” .....	16
2.4. Zakres: „Pronom : morphologie, sémantique, syntaxe” .....	17
3. Literatura francuska .....	17
3.1. Zakres: „Le roman français au XVIIe siècle” .....	17
3.2. Zakres: „La légende arthurienne et le Graal” .....	18
4. Historia i kultura Francji .....	19
4.1. Zakres: „La Deuxième Guerre mondiale en France” .....	19
4.2. Zakres: „Les idées-clés et les acteurs principaux des Lumières françaises” .....	19

## **I. Zasady organizacji egzaminu licencjackiego**

### **1. Warunki przystąpienia do egzaminu**

- a) zaliczenie wszystkich przedmiotów obowiązkowych objętych programem studiów oraz uzyskanie odpowiedniej liczby punktów ECTS;
- b) uzyskanie oceny co najmniej dostatecznej za pracę dyplomową.

### **2. Forma egzaminu**

Egzamin licencjacki przeprowadzany jest w formie ustnej. Egzamin składa się z trzech pytań, z których pierwsze dotyczy pracy licencjackiej (dyplomowej) (jej tematyki, założeń badawczych, przyjętej metodologii, wniosków, bibliografii – zob. rozdział III), a kolejne dwa odnoszą się do wybranego przez studenta zakresu tematycznego (zob. rozdział IV).

Rozmowa na temat pracy licencjackiej (pytanie pierwsze) odbywa się w języku, w jakim została napisana praca; odpowiedź na pozostałe dwa pytania – w języku specjalności.

### **3. Wybór zakresu tematycznego**

Studentowi przysługuje prawo wyboru zakresu tematycznego; wybór musi zostać dokonany najpóźniej dwa miesiące przed terminem egzaminu.

Zakresy opisano w niniejszym informatorze licencjackim w rozdziale IV.

### **4. Skład komisji licencjackiej**

Skład komisji podawany jest do wiadomości studentów najpóźniej 6 tygodni przed planowanym egzaminem. Komisję tworzą promotor, recenzent i przewodniczący komisji, a w określonych przypadkach – także egzaminator.

### **5. Przebieg egzaminu licencjackiego**

- a) Student losuje dwa pytania, następnie przygotowuje się do odpowiedzi przez około 15 minut. W czasie przygotowania do odpowiedzi dopuszcza się korzystanie ze słowników jednojęzycznych.
- b) W czasie egzaminu student odpowiada najpierw na pytanie związane z pracą licencjacką (w języku, w którym została napisana praca), następnie na dwa pytania dotyczące uprzednio wybranego przez studenta zakresu tematycznego (w języku specjalności).
- c) Wyniki ogłaszane są w tym samym dniu po przeegzaminowaniu wszystkich studentów zdających egzamin w danej komisji.

### **6. Kryteria oceny egzaminu licencjackiego**

- a) Egzamin licencjacki przeprowadzany jest w formie ustnej. Student winien wykazać się znajomością języka specjalności na poziomie C1 wg *Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego* oraz znajomością terminologii z odpowiedniego zakresu tematycznego niezbędnej do odpowiedzi na zadane pytania (w języku specjalności i w języku polskim).
- b) Na egzaminie od studentów filologii francuskiej pierwszego stopnia wymagana jest wiedza dotycząca wybranego zakresu materiału, a także umiejętność prezentacji zagadnienia z danej

tematyki. Student odpowiada na zadane pytania, porządkując i rozwijając poszczególne elementy zagadnienia, podkreślając znaczące treści, a także podając odpowiednie przykłady i kończąc swój wywód stosownym wnioskiem. Wypowiedź powinna być płynna, a w odpowiedzi na pytania i ewentualne zastrzeżenia komisji egzaminacyjnej student powinien wykazać się spontaniczną reakcją językową.

c) Za odpowiedzi na egzaminie można otrzymać maksymalnie 40 punktów. Ocena merytorycznej odpowiedzi na każde z trzech pytań pozwala na uzyskanie maksymalnie 25 punktów (zob. Tabela nr 1), pozostałych 15 punktów służy ocenie całości wypowiedzi ustnej pod kątem sprawności opisanych w Tabeli nr 2.

<b>Tabela nr 1. Kryteria oceny merytorycznej strony wypowiedzi</b>	
<b>Treść:</b> zgodność z pytaniem, stopień wyczerpania tematu, wielostronność ujęcia tematu, przytoczenie odpowiednich przykładów	<b>18 p.</b> <b>(3 x 6 p.)</b>
<b>Struktura wypowiedzi:</b> umiejętność syntetycznego/analizy ujęcia, klarowny plan, podsumowanie	<b>3 p.</b>
<b>Oryginalność:</b> bogata, interesująca treść wypowiedzi, niebanalne obserwacje, umiejętność szerszego spojrzenia na omawiany problem	<b>4 p.</b>

<b>Tabela nr 2. Kryteria oceny językowej strony wypowiedzi</b>	
<b>Kompetencja językowa:</b> słownictwo i terminologia, składnia, morfologia, fonetyka, prozodia	<b>0-8 pkt</b>
<b>Kompetencja dyskursywna:</b> odpowiedni rejestr wypowiedzi, spójność	<b>0-4 pkt</b>
<b>Kompetencja interakcyjna:</b> spontaniczna i płynna rozmowa z komisją	<b>0-3 pkt</b>

d) Całościową ocenę z egzaminu wylicza się następująco:

0-19 pkt: 2,0

20-24 pkt: 3,0

25-27 pkt: 3,5

28-30 pkt: 4,0

31-34 pkt: 4,5

35-40 pkt: 5,0

## II. Zasady organizacji seminariów oraz redagowania prac licencjackich

### 1. Sposób i terminy zapisów na seminaria

- a) Student dokonuje wyboru seminarium, zapisując się za pośrednictwem systemu USOS. W roku akademickim 2021/2022 zapisy na seminaria licencjackie będą trwały **od poniedziałku 21 czerwca 2021 godz. 8.00 do środy 23 czerwca 2021 r. godz. 15.00.**
- b) W przypadku, gdy na seminarium zapisze się więcej osób, niż przewiduje limit, o przyjęciu na seminarium **nie decyduje kolejność zapisu**, lecz oceny końcowe uzyskane z przedmiotów wskazanych w opisie wybranego seminarium w niniejszym informatorze i/lub inne warunki opisane przez prowadzącego (zob. rozdział III). **Dlatego po zarejestrowaniu w systemie USOS student powinien niezwłocznie przesłać kierownikowi seminarium oceny końcowe uzyskane ze wskazanych przedmiotów i/lub spełnić inne warunki wskazane przez prowadzącego w opisie seminarium.** Na tej podstawie ustalona zostanie lista wstępna uczestników seminarium. Listy uczestników wszystkich seminariów zostaną przekazane tutorowi II roku, który zakomunikuje je studentom **do piątku 25 czerwca 2021 r. do godziny 15.00.**
- c) Korekta zapisu możliwa jest w ramach wolnych miejsc **w pierwszych dwóch tygodniach** piątego semestru studiów. Na drugich zajęciach w semestrze zimowym ustalona zostaje ostateczna lista uczestników seminarium.
- d) O ile student nie uprzedzi prowadzącego o planowanej nieobecności najpóźniej w przeddzień seminarium, nieobecność na pierwszych zajęciach uznawana jest za rezygnację i umożliwia przyjęcie studenta z listy rezerwowej.

### 2. Prace licencjackie

- a) W ramach seminariów licencjackich na specjalności filologia francuska powstawać będą prace licencjackie w formie opisowego lub analitycznego opracowania wybranego zagadnienia lub tekstu (literaturoznawstwo; wiedza o historii i kulturze krajów francuskojęzycznych; językoznawstwo; przekładoznawstwo).
- b) Prace licencjackie mogą powstawać w języku polskim lub w języku specjalności w zależności od tematyki i formuły seminarium oraz zaleceń prowadzącego, zgodnie z Uchwałą nr 275 Rady Wydziału Filologicznego UW. z dn. 12 listopada 2019 r.
- c) Objętość pracy licencjackiej ma wynosić (wraz z bibliografią) od 55 do 70 tys. znaków (liczonych ze spacjami). Praca napisana w języku polskim zawiera stronę tytułową, słowa klucze i streszczenie w języku polskim, francuskim oraz w angielskim. Praca napisana w języku specjalności zawiera stronę tytułową, słowa klucze i streszczenie w języku polskim oraz w języku specjalności.
- d) Studenci przebywający w semestrze 5. poza uczelnią w ramach programu Erasmus+ zaliczają seminarium licencjackie jako różnicę programową w porozumieniu z prowadzącym seminarium. Zaleca się uzgodnienie tematu pracy przed wyjazdem na stypendium.

### III. Seminaryjne proponowane w roku akademickim 2021/2022

#### 1. Seminarium przekładoznawcze

##### 1.1. Prowadzący

prof. dr hab. Elżbieta Skibińska

##### 1.2. Tematyka seminarium

Paryż tłumacza

##### 1.3. Problematyka seminarium

Miasto może być ujmowane jako przestrzeń: zorganizowana (ulice, place, parki...) i nazywana (toponimia miejska), a także cechująca się specyficzną architekturą czy odgłosami, narzucająca określone sposoby przemieszczania się (pieszo, za pomocą różnych środków transportu)... Może także być widziane jako miejsce, w którym rozgrywają się wydarzenia z życia ludzi – jednostek i zbiorowości połączonych różnymi relacjami. Wszystkie te aspekty mają charakter kulturowy, co wiąże się z tym, że – mimo pewnych zjawisk uniwersalnych – każde miasto jest inne: naznacza je specyfika czasu (minionego i obecnego) i zachowań jego mieszkańców. Nacechowana kulturowo przestrzeń i organizacja życia miejskiego – kiedy staje się przedmiotem językowego lub multimodalnego przedstawienia – może stanowić niebagatelne wyzwanie dla tłumacza. Za takie miasto – szczególne i jedyne w swoim rodzaju – uważany jest Paryż.

Celem prac powstających w ramach seminarium będzie poszukiwanie odpowiedzi na pytania: jakie problemy stawia przed tłumaczem przekład różnych opisów Paryża? jak tłumacze je rozwiązują? Realizacja tego celu możliwa jest na dwa sposoby:

- (a) poprzez analizę wybranego tekstu (lub fragmentu) i jego przekładu;
- (b) własny przekład wybranego tekstu (lub fragmentu), opatrzony komentarzem, wykorzystującym wiedzę przekładoznawczą, zdobytą w czasie zajęć i własnych lektur.

Wybrane teksty mogą należeć do różnych gatunków literackich (opowiadanie, powieść; komiks; książka obrazkowa; piosenka; wspomnienia i pamiętniki...) i użytkowych (przewodnik, informator, artykuł prasowy...). Przedmiotem przekładu mogą być także przekazy multimodalne na stronach i platformach internetowych.

##### 1.4. Przykładowe tematy prac licencjackich

Paryska moda w polskim przekładzie wybranej powieści francuskiej

Obraz strojów noszonych w 18-wiecznym Paryżu w polskim przekładzie powieści *L'Énigme des Blancs-Manteaux* Jean-François Parota

Onomastyka Paryża w polskim przekładzie wybranej powieści (Boris Vian, Georges Simenon, Fred Vargas, Lauret Binet...)

Paryskie trasy w wybranej powieści kryminalnej i jej przekładzie

Porównanie opisu wybranego miejsca w kilku przekładach przewodników po Paryżu

Wybrany opis Paryża i Aten w powieści *Le premier mot* Vassilisa Alexakisa: przekład własny  
Wybrane informacje ze strony internetowej wybranego muzeum paryskiego: przekład własny  
Hasło w Wikipedii dotyczące wybranej ulicy lub dzielnicy Paryża: przekład własny  
Wybrane informacje ze strony internetowej Centre Georges Pompidou: przekład własny  
Wybrany fragment filmu L'Île Saint-Louis: village à Paris  
(<https://www.youtube.com/watch?v=dKw5uYCaErg>) – przekład własny

### **1.5. Podstawowa bibliografia**

ADRADA Rafael C., „Ici et ailleurs dans la traduction littéraire (français-espagnol) : le transfert de l'image culturelle”, dans: Dantille X., Wecksteen-Quinio C. (dir.), *Ici et ailleurs dans la littérature traduite*, Artois Presses Université, Arras 2017.

BOCHNAKOWA A., „Parcourir la ville, en français et en polonais”, *Romanica Cracoviensia*, 6, 2006 (*Traduire la ville*), 11-17.

GUIDÈRE M., *Introduction à la traductologie. Penser la traduction : hier, aujourd'hui*, De Boeck, Bruksela 2008.

RISTERUCCI-ROUDNICKY D., *Introduction à l'analyse des œuvres traduites*, Armand Colin, Paryż 2008.

TORRES M.-H. C., „Parlons du traducteur : rôle et profil”, *Traduire*, 227, 2012, 53-61.

### **1.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 10)**

Jeśli chęć udziału w seminarium wyrazi ponad 10 osób, pierwszeństwo będą mieli uczestnicy zajęć przedmiotu *Przekładoznawstwo* na II roku. Kryterium dodatkowym będzie ocena z ostatniego egzaminu z *Praktycznej nauki języka francuskiego*.

Po zapisaniu się na seminarium w systemie USOS proszę o przesłanie wskazanych informacji na adres: [elzbieta.skibinska@uwr.edu.pl](mailto:elzbieta.skibinska@uwr.edu.pl).

## **2. Seminarium terminologiczne**

### **2.1. Prowadzący**

dr Kaja Gostkowska

### **2.2. Tematyka seminarium**

Metafory w terminologii, czyli jak mówić prościej o czymś trudnym

### **2.3. Problematyka seminarium**

Metafora przez stulecia była postrzegana wyłącznie jako środek poetycki. Dopiero kognywiści w latach 80. XX wieku zwrócili uwagę na to, że metafora jest czymś więcej niż tylko sposobem na upiększenie tekstu: jest narzędziem ludzkiego poznania i jako taka na co dzień jest wykorzystywana przez ludzi do nazywania nowych obiektów i wyrażania swoich myśli. Co więcej, badania terminologów z ostatnich lat pokazują, że myślenie za pomocą metafor jest właściwe nie tylko dla języka ogólnego czy potocznego, ale również dla języka specjalistycznego.

Przedmiotem seminarium będą zatem metafory stosowane na poziomie terminologicznym i tekstowym w różnych dziedzinach nauki. Przygotowywane prace będą miały na celu opisanie i

klasyfikację metafor terminologicznych znalezionych w tekstach popularnonaukowych lub specjalistycznych z wybranej dziedziny wiedzy oraz sprawdzenie, czy analizowane metafory wpisują się w szersze schematy poznawcze.

#### **2.4. Przykładowe tematy prac licencjackich**

Metafory o funkcji katechetycznej (czyli nazywające nowe zjawiska i obiekty) w terminologii wybranej dziedziny nauki.

Metafory o funkcji dydaktycznej w tekstach popularnonaukowych z wybranej dziedziny nauki.

Metafory o funkcji modelującej w tekstach specjalistycznych z wybranej dziedziny nauki.

Uczestnicy seminarium mogą wybrać takie same tematy, ale analizowane w każdej z prac zbiory terminów czy tekstów nie mogą się pokrywać.

#### **2.5. Podstawowa bibliografia**

BECIRI H., „Un « village global » ? Images et codes culturels dans le lexique des nouvelles technologies”, [w:] A.-M. Laurian (red.), *Dictionnaires bilingues et interculturalité*, Peter Lang, 2004, s. 15-38.

CABRÉ M. T., *La terminologie. Théorie, méthode et applications*, traduit du catalan, adapté et mis à jour par M. C. Cormier et J. Humbley, Les Presses de l'Université d'Ottawa – Armand Colin, Ottawa – Paris 1998.

GRUCZA F., „Terminologia. Jej przedmiot, status i znaczenie”, [w:] F. Grucza (red.), *Teoretyczne podstawy terminologii*, Wrocław 1991, s. 11-44.

DEPECKER, L., V. DUBOIS, J.-Y. GRESSER (red.), *La terminologie discipline scientifique*, Le savoir des mots, Société Française de Terminologie, Paris 2004.

L'HOMME M.-Cl., *La terminologie: principes et techniques*, Les Presses de l'Université de Montréal, 2008.

OLIVEIRA I., *Nature et fonctions de la métaphore en science : L'exemple de la cardiologie*, Éditions L'Harmattan, 2009.

ZAWISŁAWSKA M., *Metafora w języku nauki. Na przykładzie nauk przyrodniczych*, Wydawnictwa Wydziału Polonistyki UW, Warszawa 2011.

#### **2.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 10)**

W przypadku gdy zgłosi się ponad 10 osób, wszystkich zapisanych poproszę o mailowe uzasadnienie swojej chęci uczestniczenia w seminarium – na tej podstawie dokonam wyboru uczestników. W razie wątpliwości wezmę również pod uwagę oceny z *Praktycznej nauki języka francuskiego*.

Po zapisaniu się na seminarium w systemie USOS proszę o przesłanie wskazanych informacji na adres: [kaja.gostkowska@uwr.edu.pl](mailto:kaja.gostkowska@uwr.edu.pl).



### **3. Seminarium językoznawcze**

#### **3.1. Prowadzący**

dr Aleksander Wiater

#### **3.2. Tematyka seminarium**

Błąd językowy w wypowiedziach ustnych i pisemnych u uczących się języka francuskiego jako obcego

#### **3.3. Problematyka seminarium**

*Errare humanum est.* Błąd jest nierozłącznie związany z działaniem człowieka, dotyczy więc także zachowań językowych, dla potrzeb których definiowany jest zwykle jako forma realizowana niezgodnie z normą lub uzusem. Glottodydaktyka uznaje, że błędy w wypowiedziach nauczanego języka są zjawiskiem naturalnym, nieuniknionym, wynikającym z samej natury języków, sposobu ich przyswajania i towarzyszącym nauce od zawsze. Czynniki powodujące ich powstanie mogą być różnorodne i niejednokrotnie bardzo trudno jest wskazać konkretne źródło. Powszechnie przyjmuje się, że stoją za nimi przyczyny językowe i komunikacyjne, obejmujące zarówno niepełne czy niedokładne opanowania kompetencji (systemu danego języka; fr. *langue*), jak i niewłaściwe lub niecałkowite opanowanie realizacji (performancji) tego systemu (fr. *parole*). Innymi istotnymi czynnikami powodującymi powstawanie błędów są przyczyny pozajęzykowe: fizyczne (brak koncentracji, motywacji, zmęczenie, znudzenie, senność, choroba, itp.), okoliczności zewnętrzne (hałas, nieodpowiednia temperatura, irytujące dźwięki), psychiczne (nieśmiałość uczącego się, wstyd, stres, strach przed kompromitacją, kondycja psychiczna), itp.

Punktem wyjścia do rozważań będzie zatem pojęcie błędu językowego, istniejące klasyfikacje i typologie, a także wyodrębnienie procesów błędotwórczych pojawiających w trakcie nauczania i uczenia się języka obcego. Celem prac powstających w ramach seminarium będzie analiza autentycznych wypowiedzi ustnych lub pisemnych uczących się języka francuskiego na wybranych poziomach kompetencji wg ESOKJ. Oryginalny materiał źródłowy ma rozwijać umiejętności dostrzegania, definiowania, określania, analizowania, poprawiania, a także identyfikowania możliwych przyczyn powstawania błędów językowych.

#### **3.4. Przykładowe tematy prac licencjackich**

Analiza błędów językowych w wypowiedzi ustnej na poziomie B2 wg ESOKJ

Norma versus błąd językowy w wypowiedziach ustnych na poziomie A2 wg ESOKJ

Poprawność językowa w wypowiedziach pisemnych uczących się języka francuskiego na poziomie B2+

Samoświadomość błędów u uczących się języka francuskiego na podstawie wypowiedzi ustnych na poziomie B2

Norma językowa a błąd glottodydaktyczny w wypowiedziach pisemnych na poziomie B1 wg ESOKJ

Erreur dans la production orale chez les apprenants de FLE (français langue étrangère) de niveau A2+ du CECRL

Origines des erreurs chez les apprenants de français de niveau A2 du CECRL

Apprendre par les erreurs – évaluation des performances orales chez les apprenants de français de niveau A1+ du CECRL

Entre faute et erreur – difficultés dans leur identification dans la production écrite des apprenants de français de niveau A2 du CECRL

### **3.5. Podstawowa bibliografia**

FAYOL M., *Des idées au texte. Psychologie cognitive de la production verbale, orale et écrite*, Presses Universitaires de France, Paris 1997.

GERARD-NAEF J., *Savoir parler, savoir dire, savoir communiquer*, Delachaux & Niestlé, Neuchâtel-Paris 1987.

GLEASON J.B., RATNER N.B. (red.), *Psycholingwistyka*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2005.

GRUCZA F. (red.), *Z problematyki błędów obcojęzycznych*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1978.

*Języki obce w szkole*, 3/2015, „Ocenianie kompetencji językowych”  
[jows.pl/sites/default/files/wydania/jows\\_03\\_2015.pdf](http://jows.pl/sites/default/files/wydania/jows_03_2015.pdf)

KOMOROWSKA H., *Metodyka nauczania języków obcych*, Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2004.

MARQUILLÓ LARRUY M., *L'interprétation de l'erreur*, CLE International, Paris 2003.

PAPROCKA N., *Erreurs en traduction pragmatique du français en polonais: identifier, évaluer, prévenir*, Oficyna Wydawnicza Leksem, Łask 2005.

RADA EUROPY, *Europejski system opisu kształcenia językowego*, Wydawnictwo CODN, Warszawa 2003.

ZARZYCKA G. (red.), *Błąd glottodydaktyczny*, Acta Universitatis Lodzensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców, nr 22, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2015.

Wybrane numery czasopisma *Le Français dans le monde*.

Szczegółowa bibliografia zostanie podana przez prowadzącego podczas seminarium.

### **3.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 10)**

O przyjęciu na seminarium decydują oceny końcowe uzyskane w semestrach 1-4 z przedmiotów *Praktyczna nauka języka francuskiego* oraz *Gramatyka opisowa języka francuskiego*.

Po zapisaniu się na seminarium w systemie USOS proszę o przesłanie listy ocen ze wskazanych przedmiotów na adres: [aleksander.wiater@uwr.edu.pl](mailto:aleksander.wiater@uwr.edu.pl).

## 4. Seminarium literaturoznawcze

### 4.1. Prowadzący

dr Tomasz Szymański

### 4.2. Tematyka seminarium

Wierzenia i wyobrażenia w literaturze francuskiej XIX wieku

### 4.3. Problematyka seminarium

Problematyka seminarium dzieli się na trzy podstawowe aspekty:

- 1) Aspekt historyczno-kulturowy: przedstawienie XIX-wiecznego kontekstu historyczno-kulturowego dotyczącego wierzeń, przekonań religijnych i światopoglądowych, ich rozwoju oraz przeobrażeń; zarys kluczowych nurtów tego okresu, ich społecznego przełożenia oraz związanych z nimi praktyk (ze szczególnym uwzględnieniem ezoteryzmu, magentyzmu zwierzęcego, spirytyzmu czy okultyzmu);
- 2) Aspekt hermeneutyczny: zapoznanie się z podstawowymi kategoriami pozwalającymi na zrozumienie wybranych, istotnych aspektów kultury XIX wieku oraz interpretowanie jej wytworów (zwłaszcza tekstów literackich), takimi jak świat wyobrażeń (imaginarium), symbol, analogia (korespondencje), mit, marzenie senne, inicjacja, wizja utopijna; wyjaśnienie ich ścisłego powiązania z romantyzmem oraz symbolizmem;
- 3) Aspekt literacki: charakterystyka wybranych krótkich form narracyjnych (opowiadania, noweli, baśni, poematu prozą), w szczególności w kontekście rozwoju XIX-wiecznej literatury fantastycznej we Francji; omówienie niezbędnych do pracy nad nią pojęć z zakresu teorii literatury, takich jak: fantastyczność, cudowność, nadnaturalność (nadprzyrodzoność, nadrealność), niesamowitość, dziwność czy tajemniczość.

Praca licencjacka polegać będzie na interpretacji, przy zastosowaniu adekwatnych narzędzi badawczych, wybranego przez studenta dzieła literackiego (lub kilku wybranych utworów w przypadku ujęcia porównawczego) należącego (lub należących) do wymienionych powyżej gatunków. Ustalenie tematu pracy odbywać się będzie w drodze indywidualnej konsultacji. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się wykroczenie poza zakres tematyczny lub chronologiczny określony w programie seminarium oraz jego dostosowanie do zainteresowań uczestników seminarium.

Poniższa lista tematów nie wyczerpuje rzecz jasna dzieł i autorów, którymi student może zająć się w swojej pracy dyplomowej.

### 4.4. Przykładowe tematy prac licencjackich

Wizerunek Dantego w opowiadaniu *Wygnańcy* Honorého de Balzaca

Figury anielskie w *Seraficie* Honorého de Balzaca i *Spirite* Théophile'a Gautiera: analiza porównawcza

Obraz chrześcijaństwa i pogaństwa w noweli *Le Dieu inconnu* George Sand / *Arria Marcella* Théophile'a Gautiera

Rola i źródła mitu w *Kuszeniu świętego Antoniego* Gustave'a Flauberta  
Imaginarium inicjacyjne w *Trzech baśniach* Gustave'a Flauberta  
Symbol a nadrealność w *Opowieściach okrutnych* Auguste'a de Villiers de L'Isle-Adama  
Między mistyczą a perwersją: *Histoires magiques* Rémy'ego de Gourmonta  
Imaginarium pór dnia / imaginariusz miasta w *Iluminacjach* Arthura Rimbauda  
Wyobraźniowy krajobraz Paryża w *Croquis parisiens* Jorisa-Karla Huysmansa  
Reinterpretacja biblijnych wyobrażeń o początku rodzaju ludzkiego w noweli *Wieczny Adam* Jules'a Verne'a

#### **4.5. Podstawowa bibliografia**

*Histoire de la France religieuse. 3. Du roi très chrétien à la laïcité républicaine : XVIIIe-XIXe siècle*, (dir.) Philippe Joutard, Jacques Le Goff, René Rémond, Seuil, Paris 1991.

BÉGUIN Albert, *L'âme romantique et le rêve*, J. Corti, Paris 1960.

BÉNICHOU Paul, *Le temps des prophètes. Doctrines de l'âge romantique*, Gallimard, Paris 1977.

CASTEX Pierre-Georges, *Le conte fantastique en France de Nodier à Maupassant*, José Corti, 1951.

DURAND Gilbert, *L'imagination symbolique*, Quadrige / P.U.F., Paris 1964.

FAIVRE Antoine, *L'ésotérisme*, « Que sais-je ? », P.U.F., Paris 1992.

GUSDORF Georges, *Les origines de l'herméneutique*, t. 13 de la série « Les sciences humaines et la pensée occidentale », Éditions Payot, Paris 1988.

KLIK Marcin, *Teoria mitu. Współczesne literaturoznawstwo francuskie (1969-2010)*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2016.

MERCIER Alain, *Les sources ésotériques et occultes de la poésie symboliste : (1870-1914)*, Nizet, Paris 1969.

MURAY Philippe, *Le XIXe siècle à travers les âges*, Denoël, Paris 1984.

PRINCE Nathalie, *La littérature fantastique*, Armand Colin, Paris 2015.

TODOROV Tzvetan, *Introduction à la littérature fantastique*, Seuil, Paris 1971.

VIIATTE Auguste, *Les sources occultes du romantisme : illuminisme - théosophie : 1770-1820*, t. 1-2, Librairie H. Champion, Paris 1969.

#### **4.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 10)**

O przyjęciu na seminarium w przypadku większej liczby chętnych decydują motywacje studenta oraz wyniki uzyskane przez niego z przedmiotów *Teoria literatury* oraz *Literatura francuska* w semestrze 4.

Po zapisaniu się na seminarium w systemie USOS proszę o przesłanie motywacji wyboru seminarium oraz ocen ze wskazanych przedmiotów na adres: [tomasz.szymanski@uwr.edu.pl](mailto:tomasz.szymanski@uwr.edu.pl).

## IV. Zakresy tematyczne proponowane w roku akademickim 2021/2022

Zakresy nie są powiązane tematycznie z pracą licencjacką. Student wybiera zakres najpóźniej dwa miesiące przed egzaminem.

### 1. Przekładoznawstwo

#### 1.1. Zakres: „Traduction comme forme de médiation interculturelle”

##### 1.1.1. Zagadnienia

- a) Spécificité culturelle, source de problèmes de traduction
- b) Stratégies et techniques de traduction des référents culturels
- c) Difficultés et techniques de traduction des noms propres
- d) Manifestations textuelles et paratextuelles de la médiation interculturelle du traducteur
- e) Contexte historique et social de la traduction, normes et pratiques
- f) Phénomène de la retraduction
- g) Compétences du traducteur professionnel nécessaires pour assurer la médiation interculturelle
- h) Stratégies de documentation et outils d'aide à la traduction

##### 1.1.2. Przykładowe pytania:

1. Dans le passage qui suit identifiez les référents culturels et dites en quoi consistent les différentes techniques utilisées par le traducteur. Commentez ses choix.

Oryginał	Przekład
<i>Annabelle: Ah non, non, non, ça, ça a rien de religieux. C'est notre beffroi.</i>	<i>To wieża sztrażnicza.</i>
<i>Annabelle : Mais, faut d'mander à Antoine de vous faire visiter. C'est lui le carillonneur.</i>	<i>Annabelle : Antoine panu pokaże. Jeszt dzwonnikiem.</i>
<i>Philippe: Le quoi ? Carillonneur.</i>	<i>Philippe: Dzwonnikiem?</i>
<i>Annabelle : Tout en haut, regardez, y a plus de 50 cloches qu'on appelle un carillon.</i>	<i>Annabelle : Na górze je 50 dzwonów. To carillion.</i>

[transcription des dialogues du film *Bienvenu chez les Ch'tis*]

2. Dans les passages qui suivent (traductions du même texte), le même référent culturel a été traduit de manières différentes. Commentez les choix des traducteurs.

- (Justin Finch-Fletchley) : My name was down for Eton, you know, I can't tell you how glad I am I came here instead. (s. 73)
- (Justin Finch-Fletchley) : Normalement, je devais aller à Eton, le meilleur collègue d'Angleterre, mais je préfère être ici. (s. 103)

- (Justin Finch-Fletchley) : A jeśli chodzi o mnie, to już byłem zapisany do Eton, ale okropnie się cieszę, że jednak trafiłem tutaj. (s. 102)

[ROWLING J.K., *Harry Potter and the Chamber of Secrets*, London, Bloomsbury, 2002 ; *Harry Potter i komnata tajemnic*, trad. Andrzej Polkowski, Poznań, Media Rodzina, 2000, ; *Harry Potter et la chambre des secrets*, trad. Jean-François Ménard, Paryż, Folio Junior, 2003.]

3. Dites quelles compétences sont nécessaires pour traduire correctement le passage qui suit :

"UMOWA WYDAWNICZA O PRZENIESIENIE PRAW AUTORSKICH

zawarta w Warszawie dnia 18 marca 2015 r. między Wydawnictwem Buba z siedzibą w Warszawie przy ulicy Bubowskiej 27, zwanym dalej Wydawcą, reprezentowanym przez Adama Bubę, a Dorotą Niską zamieszkałą we Wrocławiu przy ulicy Wysokiej 12, zwaną dalej Autorem, o następującej treści:

§ 1. Autor zobowiązuje się dostarczyć wydawcy w terminie do 31 marca 2016 r. utwór będący opracowaniem zbioru dokumentów chińskich w zakresie, układzie tematycznym i graficznym uzgodnionym z Wydawcą (redaktorem naczelnym).

§ 2. Autor oświadcza, że przysługują mu autorskie prawa majątkowe do tego utworu, które niniejszym w całości przenosi na Wydawcę w zakresie utrwalenia utworu, jego zwielokrotnienia techniką drukarską lub elektroniczną oraz wprowadzenia do obrotu na obszarze całego świata.

§ 3. Wszelkie spory mogące wyniknąć z tytułu niniejszej umowy rozstrzygane będą przez sądy miejscowo właściwe dla siedziby Wydawcy."

### **1.1.3. Bibliografia**

GUIDÈRE M., *Introduction à la traductologie : Penser la traduction : hier, aujourd'hui, demain*, Éditions De Boeck, Bruksela 2008.

HEJWOWSKI K., *Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu*, PWN, Warszawa 2004 [w szczególności roz. 5 o nieprzekładalności kulturowej, s. 71-104].

HURTADO ALBIR A., « Compétence en traduction et formation par compétences », *TTR : traduction, terminologie, rédaction*, 21, 1, 2008, s. 17-64 [w szczególności s. 17-30].

LEDERER M., *La traduction aujourd'hui. Le modèle interprétatif*, Hachette, Paryż 1994 [w szczególności s. 122-128].

LIPIŃSKI K., *Vademecum tłumacza*, Wydawnictwo Idea, Kraków 2000.

REISS K., *Problématiques de la traduction*, Economica, Paryż 2009 [w szczególności roz. 2 i 4].

WOJTASIEWICZ O., *Wstęp do teorii tłumaczenia*, TEPIS, Warszawa 1992.

## 2. Językoznawstwo

### 2.1. Zakres: „La flexion nominale en ancien français”

#### 2.1.1. Zagadnienia

- a) Les causes de la réduction de la déclinaison latine.
- b) Les caractéristiques générales du système casuel de l'ancien français.
- c) La morphologie des articles et des pronoms personnels en ancien français.
- d) La déclinaison des substantifs, des adjectifs qualificatifs et des adjectifs numéraux cardinaux en ancien français.
- e) Les alternances phonétiques dans la flexion nominale en ancien français.
- f) Les marques du nombre et des cas en ancien français.
- g) Les vestiges de la déclinaison bicasuelle en français moderne.

#### 2.1.2. Przykładowe pytania

- a) Expliquez les raisons de la simplification du système de déclinaison du latin classique;
- b) Expliquez sur des exemples en quoi consiste le phénomène d'alternance radicale dans la flexion des substantifs en ancien français;
- c) Donnez et analysez trois exemples de vestiges de la déclinaison nominale en français d'aujourd'hui.

#### 2.1.3. Bibliografia

BOGACKI K., T. GIEMAK-ZIELIŃSKA, *Introduction à l'histoire de la langue française*, IPRUV, Warszawa 1992, s. 42-68.

REVOL T., *Introduction à l'ancien français*, Armand Colin, Paryż 2005, s. 87-121.

SYPNICKI J., *Histoire interne et externe de la langue française*, UAM, Poznań 1977, s. 68-75.

### 2.2. Zakres: „Modèles de communication”

#### 2.2.1. Zagadnienia

- a) Modèle du code (Roman Jakobson), ses éléments, leur caractérisation et les fonctions du langage.
- b) Modèle pragmatique (Kerbrat-Orecchioni), ses éléments, leur caractérisation et les fonctions du langage.

#### 2.2.2. Przykładowe pytania

- a) Comparez la description du locuteur dans le modèle du code (Jakobson) et le modèle pragmatique (Kerbrat-Orecchioni).
- b) Expliquez le concept de contraintes de l'univers du discours dans le modèle pragmatique (Kerbrat-Orecchioni)

c) En vous servant du schéma proposé par Roman Jakobson, dites quelle fonction du langage domine dans chacune des phrases ci-dessous et pourquoi. Précisez éventuellement, quelle(s) autre(s) fonction(s) on peut indiquer pour ces phrases :

- Jules César conquiert la Gaule en 52 av. Jésus Christ.
- J'en ai marre !
- S'il te plaît, dessine-moi un mouton !
- Avec votre superlessive nouvelle, finies les taches qui ne partent pas !
- Ohé !
- "Pierre" est un nom propre masculin.

### **2.2.3. Bibliografia**

BAYLON Ch., X. MIGNOT, *La Communication*, Nathan Université, Paryż 1991, s. 75-83.

KERBRAT-ORECCHIONI C., *L'énonciation. De la subjectivité dans le langage*, Armand Colin, Paryż 1980, s. 11-28.

PAVEAU M.-A., G.-E. SARFATI, *Les grandes théories de la linguistique. De la grammaire comparée à la pragmatique*, Paryż, Armand Colin, 2004, s.166-170.

## **2.3. Zakres: „Nom propre : morphologie, syntaxe, sémantique”**

### **2.3.1. Zagadnienia**

- a) Critères traditionnels de définition du nom propre : majuscule, absence de traduction, absence de déterminant, absence de flexion, absence de sens, unicité référentielle.
- b) Définition du nom propre en linguistique.
- c) La morphologie du nom propre.
- d) La construction du nom propre dans le GN.
- e) Le nom propre modifié.
- f) Les fonctions du nom propre.
- g) Le sens du nom propre.
- h) Le nom propre dans les dictionnaires.

### **2.3.2. Przykładowe pytania**

- a) Présentez la définition traditionnelle et la définition linguistique du nom propre.
- b) Analysez les exemples suivantes du nom propre utilisé avec déterminant:  
Le Clézio, la Rochelle, la France, la belle Hélène, le vieux Paris, les Chateaubriand d'aujourd'hui, aujourd'hui c'est la fête des Alfreds, j'ai écouté du Bach, Alain Delon est le Clint Eastwood du cinéma, l'institutrice de mon fils est un Napoléon en jupon.
- c) Présentez deux conceptions linguistiques du sens du nom propre.

### **2.3.3. Bibliografia**

LEROY S., *Le Nom propre en français*, Orphys, Paryż 2004, s. 7-24, 25-33, 41-52, 53-63, 67-75, 77-86, 87-95, 104-107, 110-112, 114-115.

RIEGEL M., J.-Ch. PELLAT, R. RIOUL, *Grammaire méthodique du français*, PUF, Paryż 2014, s. 315-319, 335-341.



## 2.4. Zakres: „Pronom : morphologie, sémantique, syntaxe”

### 2.4.1. Zagadnienia

- Catégorie générale des pronoms
- Classement morphosyntaxique des pronoms
- Sémantique des pronoms
- Fonctions syntaxiques des pronoms

### 2.4.2. Przykładowe pytania

- Décrivez la catégorie des pronoms personnels.
- En quoi consiste la référence déictique/anaphorique des pronoms?
- Dans les phrases ci-dessous, trouvez les pronoms. Définissez leur nature et fonction :

*Il arrive*

*Je cherche quelqu'un*

*Je ne lui fais pas confiance*

*Qui es-tu?*

*Tu le seras un jour*

*Je cherche l'adresse de quelqu'un*

*J'en suis conscient*

*Par qui a-t-il été prévenu?*

*Où a été signé le traité de Versailles?*

### 2.4.3. Bibliografia

GARDES-TAMINE J., *La grammaire*, t. 1, Armand Collin, Paryż 1988, s. 124-130.

RIEGEL M., J.-Ch. PELLAT, R. RIOUL,, *Grammaire méthodique du français*, Presses Universitaires de France, Paryż 1994, s. 192-214.

ANTONIADES É., N. BELZILE, H. RICHER, „Pronoms”, *CCDMC Matériel pour les allophones*, [http://www.ccdmd.qc.ca/fr/materiel\\_allophones/?id=55#](http://www.ccdmd.qc.ca/fr/materiel_allophones/?id=55#) [dostęp 15 maja 2015].

## 3. Literatura francuska

### 3.1. Zakres: „Le roman français au XVII<sup>e</sup> siècle”

#### 3.1.1. Zagadnienia

- Honoré d'Urfé et le roman pastoral.
- L'œuvre de Mme de La Fayette : de la nouvelle historique au roman d'analyse.
- Le roman de la première moitié du XVII<sup>e</sup> siècle.
- Le roman français à l'époque de Louis le Grand.

#### 3.1.2. Przykładowe pytania

- Analysez le roman *l'Astrée* en le situant dans le contexte de la tradition pastorale.
- Tracez les grandes étapes de l'évolution du roman au XVII<sup>e</sup> siècle en France.

- c) Analysez *La Princesse de Clèves* de Mme de La Fayette du point de vue de la structure et du récit.
- d) Présentez les pratiques de lecture à l'époque du Grand Siècle.

### **3.1.3. Bibliografia**

D'URFÉ H., *L'Astrée*, Nouveaux Classiques Larousse.

D'URFÉ H., *L'Astrée, Première Partie, Introduction générale*, Editions Champion, 2011, s. 24-34.

D'URFÉ H., *Astrea*, *Wstęp*, Czytelnik, 1978, s. 5-44.

LA FAYETTE, Mme de, *La Princesse de Clèves*, Nouveaux Classiques Larousse.

GRANDE N., *Le Roman au XVII<sup>e</sup> siècle*, Bréal, 2002, [www.books.google.fr](http://www.books.google.fr).

PUZIN C., *Littérature. Textes et documents. XVII<sup>e</sup> siècle*, seria H. Mitterand, Nathan, 2002.

PAWŁOWSKA M., *Mimesis a teorie siedemnastowiecznej powieści francuskiej*, Wrocław, WUWr, s. 301-319.

## **3.2. Zakres: „La légende arthurienne et le Graal”**

### **3.2.1. Zagadnienia**

- a) Les sources de la légende arthurienne : entre mythe et histoire.
- b) Le merveilleux dans le cycle arthurien.
- c) Les chevaliers de la Table Ronde et la culture médiévale.
- d) L'amour courtois dans la littérature arthurienne.
- e) Le Graal dans le roman médiéval en vers et en prose.
- f) Les interprétations du mythe du Graal.

### **3.2.2. Przykładowe pytania**

- a) Indiquez les sources principales de la légende arthurienne et situez les dans le contexte culturel du Moyen Age.
- b) Présentez le sujet de l'amour courtois dans le cycle arthurien en vous appuyant sur des exemples de votre choix.
- c) Tracez l'évolution du sens du Graal dans le roman médiéval en vers et en prose.
- d) Présentez les différentes pistes d'interprétation du mythe du Graal dans la critique littéraire contemporaine.

### **3.2.3. Bibliografia**

CZERNY Z. (red.), *Arcydziała francuskiego Średniowiecza*, PIW, Warszawa 1968.

FERLAMPIN-ACHER Ch., D. HUE, *Arthur, Lancelot, le Graal : le Grand Roman*, Editions Ouest-France, Rennes 2010, s. 7-64.

FERLAMPIN-ACHER Ch., D. HUE, *Mythes et réalités, histoire du Roi Arthur*, Editions Ouest-France, Rennes 2009.

FRAPPIER J., *Chrétien de Troyes et le mythe du Graal*, SEDES, Paryż 1972, s. 1-40, 163-212.

*Le Conte du Graal de Chrétien de Troyes*, „L'École des lettres”, 6, red. numeru C. LACHET, Paryż 1996, s. 75-84, 115-128, 143-160.

Strona internetowa wystawy „La légende du roi Arthur”, Bibliothèque Nationale Française, 20.10.2009-24.01.2010, <http://expositions.bnf.fr/arthur/>

TROYES de, Ch., *Romans*, tłum. Ch. Méla dla *Le Conte du Graal*, Classiques modernes, Librairie Générale Française, Paryż 1994, s. 9-42, 938-940, 1029-1048, 1124-1132.

## **4. Historia i kultura Francji**

### **4.1. Zakres: „La Deuxième Guerre mondiale en France”**

#### **4.1.1. Zagadnienia**

- a) La France en 1940.
- b) L’Etat français et la Révolution Nationale.
- c) Le maréchal Pétain.
- d) La collaboration.
- e) Le maquis et la résistance.
- f) L’épuration.

#### **4.1.2. Przykładowe pytania**

- a) Le maréchal Pétain et le phénomène du maréchalisme.
- b) Charles de Gaulle et la résistance extérieure.
- c) Le débarquement en Normandie et la libération de Paris.
- d) Les mécanismes de l’épuration.

#### **4.1.3. Bibliografia**

AGULHON M., A. NOUSCHI, R. SCHOR, *La France de 1940 à nos jours*, Nathan, 1993, s.7-68 [roz. 1 „La France éclatée” i roz. 2 „Le déclin de Vichy et la libération de la France”]

BURRIN Ph., „Vichy”, [w:] P. NORA (red.), *Les lieux de mémoire*, t. 2 (Nation), Quarto Gallimard, 1997, s. 2467-2487.

„La naissance de la France Libre”, wywiad z J.-L. CREMIEUX-BRILHAC, *L’Histoire*, 352, 2010, s. 86-93.

WIEVIORKA O., „Les mécanismes de l’épuration”, *L’Histoire*, 179, 1994, s. 44-51.

### **4.2. Zakres: „Les idées-clés et les acteurs principaux des Lumières françaises”**

#### **4.2.1. Zagadnienia**

- a) Les fondements idéologiques et philosophiques des Lumières françaises.
- b) Les causes socio-politiques de la divulgations des idées des Lumières en France.
- c) Les grands personnages des Lumières françaises.
- d) Les principaux courants idéologiques des Lumières françaises.
- e) Le développement des genres romanesques et dramatiques en France au XVIIIe siècle.

#### **4.2.2. Przykładowe pytania**

- a) Présentez différentes conceptions du „Bonheur”, selon les philosophes des Lumières.

- b) Caractériser la conception de la „Nature” et du „Droit naturel”.
- c) Question de la religion dans les considérations des philosophes des Lumières.
- d) Présenter la vie et l’œuvre de Voltaire.
- e) Présenter les principales idées socio-politiques de Jean-Jacques Rousseau.
- f) Présenter le rôle du philosophe dans la propagation des idées des Lumières.

#### **4.2.3. Bibliografia**

##### Source primaire:

WYSŁOBOCKI T., *Po co komu oświecenie*, OW Leksem, Pruszków 2017.

##### Sources secondaires:

COULET H., *Le roman jusqu’à la Révolution*, A. Colin, Paris 1967.

DE VIGUERIE J., *Histoire et dictionnaire du temps des Lumières 1715-1789*, Robert Laffont, Paris 1995.

GAIFFE F., *Le drame en France au XVIIIe siècle*, A. Colin, Paris 1971.

GREUTE G. (red.), *Dictionnaire des lettres françaises. Le XVIIIe siècle*, Fayard, Paris 1995.

HAZARD P., *La crise de la conscience européenne*, Fayard, Paris 1961.

HENRIOT É., *Courrier littéraire : XVIIIe siècle*, Albin Michel, 1961.

MORNET D., *La pensée française au XVIIIe siècle*, A. Colin, Paris 1969.

TADIÉ J.-Y., *La littérature française : dynamique et histoire*, t. 2, Gallimard 2007.